

Beugró kérdések Közigazgatási funkciók és működés tantárgyhoz

Milyen jogforrás tartalmazza a közigazgatás végső céljait, az ún. államcélokat, mint a közérdek jogi megfogalmazását?

Alaptörvény

Mely demokratikus felhatalmazással rendelkező államhatalmi szervtől ered a közigazgatási szervek jogalkotói hatásköre?

Az Országgyűléstől

Mely két területre oszlik a jogrendszer Ulpianus szerint?

- közjog
- magánjog

Jelölje meg, kinek az uralkodása alatt jelent meg a közigazgatási jog, mint önálló jogág?

- XIV. Lajos
- I. Napóleon
- III. Napóleon
- Bismark

Sorolja fel a közigazgatási jog, mint jogág 3 - választása szerinti - jellemzőjét!

- fiatal, heterogén jogág,
- a jogrendszer legösszetettebb jogága,
- valójában több jogágból álló jogág-család,
- nem kodifikálható
- nemcsak tartalmi értelemben, hanem formailag is heterogén (egy részét törvények tartalmazzák, de jelentős a rendeleti ill. belső norma formájában történő szabályozás)

A közigazgatás joghoz kötésének utólagos módszerei az elmúlt évtizedekben új formákkal egészültek ki. Nevesítsen ezek közül kettőt!

- közigazgatási bíráskodás
- AB-k vonatkozó tevékenysége
- különleges jogvédő intézmények (ombudsman, adatvédelmi-, esélyegyenlőségi hatóságok)

Mit jelent a jogforrási hierarchia?

A jogforrások szabályozó erejük szerint tagolódnak; alacsonyabb szintű jogforrás nem lehet ellentétes a magasabb szintűvel.

Egészítse ki a mondatot!

A közigazgatás demokratizmusának megnyilvánulásaként értékelhetjük, amikor a közigazgatás által előkészített **jogszabályok** tervezetével kapcsolatos álláspontját bárki kifejezheti.

A jog személyek (jogalanyok) viselkedésére vonatkozó, az állam által **alkotott**, de legalább az állam által **elismert** és az állam által végső soron **kikényszerített**, kötelező magatartási szabályok összessége.

A jogforrás **materiális értelemben** az az autoritás, amely felhatalmazással rendelkezik jogi rendelkezés kibocsátására. Például: **I kiválasztott jogalkotó szerv**

A jogforrás **formai értelemben** a jogi rendelkezés megjelenési alakja, maga a nyelvileg zárt egységet alkotó szabály. Például: **I kiválasztott jogforrás**

A közigazgatás joghoz kötésének előzetes módja a működését meghatározó **jogszabályok** megalkotása.

A közigazgatás végső céljait, az ún. államcélokat, mint a közérdek jogi megfogalmazását, az **Alaptörvény** tartalmazza.

A jog mindenkire egyformán kötelező vagy egyformán megengedő, ez a(z) **jogegyenlőség** elve.

A jogdogmatika a XVIII. században alakította ki azt az osztályozási módszert, amely szerint a jogszabályok tárgyuk és szabályozási módszerük alapján **jogágakba** sorolhatóak.

A közigazgatási alaki jog közkeletűbb elnevezése a(z) közigazgatási **eljárás** jog.

A közigazgatás **joghoz kötöttsége** hagyományos megfogalmazásban azt a követelményt jelenti, hogy a közigazgatás csak azt teheti, amire a jogszabály felhatalmazza, amire viszont felhatalmazta, azt köteles megtenni.

Sorolja fel, hogy ki rendelkezik eredeti jogalkotói hatáskörrel?

- Kormány
- helyi önkormányzat

Sorolja fel, hogy az önálló szabályozó szerv elnökének rendelete mely jogszabályokkal nem lehet ellentétes!

- törvény,
- kormányrendelet,
- MNB elnökének rendelete,
- miniszterelnöki rendelet,
- miniszteri rendelet

Sorolja fel, hogy a Jt. alapján a társadalmi egyeztetésnek milyen két formája van! általános, közvetlen

Sorolja fel a jogi norma klasszikusnak tekintett szerkezeti elemeit!

- hipotézis,
- diszpozíció,
- szankció

Milyen norma a lex imperfecta?

Nincs benne szankció.

Hogy hívjuk azt a normatípust, amely egy jogszabály hatálybalépéséről rendelkezik?

Jogtechnikai norma.

Határozza meg a közigazgatási tevékenységfajta fogalmát!

Hasonló jogi sajátosságokkal rendelkező és hasonló igazgatási tevékenységet igénylő feladatok megvalósítása. A tevékenységfajta lényegüket tekintve egynemű feladatokból álló feladatcsoportok.

Határozza meg a jogérvényesítés fogalmát!

A jogérvényesítés a közigazgatási szervnek az a tevékenysége, amellyel elősegítik, hogy a jogszabályok a valóságban gyakorolják a társadalomra azt a hatást, amiért kibocsátották őket. A jog érvényesítésének fő, de nem egyetlen módja a jogalkalmazás.

Igaz vagy hamis a következő állítás?

Állítás: Az egyik legfontosabb, nem jogi eszközökkel végzett tevékenységfajta a döntés-előkészítés.

Válasz: Igaz

Töltse ki a táblázatot!

	HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS	
<i>Szervezetrendszeri (szervezetrendszeren belüli) igazgatás</i>		
<i>Belső igazgatás</i>		
Jellemzője:	Jellemzője: - a jogviszony mindkét alanya közigazgatási szerv, de nincsenek hierarchikus viszonyban egymással	Jellemzője: - az egyik fél közigazgatási szerv, a másik fél nem tartozik a közigazgatáshoz pl. állampolgár vagy szervezet

Válasz:

<i>HIERARCHIKUS IGAZGATÁS (IRÁNYÍTÁS)</i>	<i>HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS</i>	
<i>Szervezetrendszeri (szervezetrendszeren belüli) igazgatás</i>	<i>SZERVEZETRENDSZERI (SZERVEZETRENDSZEREN BELÜLI) IGAZGATÁS</i>	<i>SZERVEZETRENDSZEREN KÍVÜLI IGAZGATÁS</i>
<i>Belső igazgatás</i>	<i>BELSŐ IGAZGATÁS</i>	<i>KÜLSŐ IGAZGATÁS</i>
Jellemzője: - OMNIPOTENCIA, - TELJES SZERVEZETI ALÁRENDELTSÉG	Jellemzője: - a jogviszony mindkét alanya közigazgatási szerv, de nincsenek hierarchikus viszonyban egymással	Jellemzője: - az egyik fél közigazgatási szerv, a másik fél nem tartozik a közigazgatáshoz pl. állampolgár vagy szervezet

Igaz vagy hamis az állítás?

Állítás: A szervezetrendszeren kívüli igazgatás mindenkor nélkülözi a hierarchiát.

Válasz: Igaz

Húzza alá a helyes állításokat!

- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS vagyis irányítás: Meghatározó, MAJDNEM TELJES / VISZONYLAG KICSI befolyásolási jog, ma ezt is már törvények szabályozzák. Ennek címzettjei a közigazgatás szervezetrendszeréhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ szervek.
- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS a közigazgatás szervezetrendszeréhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ szerv vagy intézet irányában, a szervrendszerhez tartozás okán. Itt szervezeti, vagy más néven igazgatási hatalom mutatható ki, gyakran a közhatalmi igazgatásra jellemző formák és jogi eszközök útján, de a kényszerítés és a szankciók korlátozottak alapvetően szervezeti jellegűek.
- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS a szervrendszerhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ jogalanyok tekintetében vagy a szervrendszerhez tartozó jogalanyokra nézve, de nem annak okán, hogy oda tartoznak. Ez a közhatalmi jellegű igazgatás, a közigazgatási kényszer és a szankcionálás teljes eszköztárával.

Megoldás:

- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS vagyis irányítás: Meghatározó, MAJDNEM TELJES / VISZONYLAG KICSI befolyásolási jog, ma ezt is már törvények szabályozzák. Ennek címzettjei a közigazgatás szervezetrendszeréhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ szervek.
- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS a közigazgatás szervezetrendszeréhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ szerv vagy intézet irányában, a szervrendszerhez tartozás okán. Itt szervezeti, vagy más néven igazgatási hatalom mutatható ki, gyakran a közhatalmi igazgatásra jellemző formák és jogi eszközök útján, de a kényszerítés és a szankciók korlátozottak alapvetően szervezeti jellegűek.
- A HIERARCHIKUS IGAZGATÁS/ HIERARCHIÁN KÍVÜLI IGAZGATÁS a szervrendszerhez NEM TARTOZÓ/ TARTOZÓ jogalanyok tekintetében vagy a szervrendszerhez tartozó jogalanyokra nézve, de nem annak okán, hogy oda tartoznak. Ez a közhatalmi jellegű igazgatás, a közigazgatási kényszer és a szankcionálás teljes eszköztárával.

Rendelje hozzá a pontokban felsorolt jellemzőket a vezetés vagy az irányítás fogalmához illetve mindkettőhöz, ha mind a kettőt jellemzi!

VEZETÉS	
IRÁNYÍTÁS	
MINDKETTŐ	

a) vezetés igazgatása	g) szervezeten belüli viszony
b) az igazgatás igazgatása	h) meghatározó befolyást gyakorol
c) uralmi viszony	i) célmeghatározást, döntéshozatalt, a végrehajtás támogatását, feltételei megteremtését, a végrehajtás ellenőrzését foglalja magában
d) egy konkrét szervezeten belül megvalósuló igazgatási tevékenység	j) teljes szervezeti alárendeltség, amely kívülről hat.
e) igazgatási tevékenység	
f) szervezetek közötti viszony	

Megoldás:

VEZETÉS	b, d, g,
IRÁNYÍTÁS	a, f, j
MINDKETTŐ	c, e, h, i

A teljes irányítási jogkör törvény szerinti definíciója milyen hataskörök együttesével határozható meg?

- a szerv konstituálásával összefüggő jogkörök
- személyzeti jogkör
- ellenőrzési jogkör
- szabályozási jognak nevezett irányítási jogkör
- aktus-felülvizsgálati jogkör
- egyedi döntési jogkör
- egyedi utasítás kiadása
- szerv költségvetési előirányzatának és létszámkeretének meghatározása
- jelenéstételre vagy beszámolóra való kötelezés

Határozza meg mit jelent a megosztott irányítási jogkör?

Ha a teljes irányítási jogkör nem egyetlen szervet, hanem megosztva két szervet illet meg. Ilyenkor az irányított szerv felett irányítási hatalom érvényesül, de azt nem egy irányító szerv gyakorolja.

Igaz vagy hamis az állítás!

Állítás: A felügyeleti jogkör nem feltételez egyfajta uralmi helyzetet.

Válasz: Hamis

Igaz vagy hamis az állítás!

Állítás: A felügyeleti jogkör szintén feltételez egyfajta uralmi helyzetet, ez azonban mindig kevesebb, mint az irányítás.

Válasz: Igaz

Ismertesse a felügyelet és az irányítás közti lényeges eltéréseket!

- az irányítás mindig a rendelkezési joggal több, mint a felügyelet
- a valódi felügyeleti jogviszony valamilyen módon mindig a bírósági ellenőrzés vagy felülvizsgálat hatása alatt áll.

Töltse ki a hiányzó részeket!

A a útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

Válasz: A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

Határozza meg az ellenőrzés fogalmát!

Az ellenőrzés mindig kevesebb, mint a felügyelet, amiből tovább következik, hogy kevesebb az irányításnál is. Az ellenőrzés, mint önálló tevékenység mindig folyamat – vagy eseménykövető. Az ellenőrzés olyan tevékenység tehát, melynek célja mindig információk szerzése és azok elemzése, ezekből tények megállapítása, majd következtetések levonása, mind az aktuális helyzet kialakulására, mind a jövőbeni teendőkre nézve.

Húzza alá a helyes állításokat!

- Az egymással tevékenységük során kapcsolatba kerülő közigazgatási jogalanyok mellérendeltségi viszonyban állnak egymással, ami a közigazgatásban ATIPIKUS / TIPIKUS.
- A mellérendeltségi viszonyban álló szervek kapcsolata az uralmi vagy hatalmi helyzetet TARTALMAZZA / NÉLKÜLÖZI.
- A mellérendeltségi kapcsolatot JOGSZABÁLY/ NEM JOGSZABÁLY hozza létre. A megállapodások megkötésekor ÉRVÉNYESÜL/ NEM ÉRVÉNYESÜL a szerződési szabadság.

Válasz:

- Az egymással tevékenységük során kapcsolatba kerülő közigazgatási jogalanyok mellérendeltségi viszonyban állnak egymással, ami a közigazgatásban ATIPIKUS / TIPIKUS.
- A mellérendeltségi viszonyban álló szervek kapcsolata az uralmi vagy hatalmi helyzetet TARTALMAZZA / NÉLKÜLÖZI.
- A mellérendeltségi kapcsolatot JOGSZABÁLY/ NEM JOGSZABÁLY hozza létre. A megállapodások megkötésekor ÉRVÉNYESÜL/ NEM ÉRVÉNYESÜL a szerződési szabadság.

Egészítse ki a mondatot!

Közigazgatási szervet hatósági jogkörrel kizárólag ruházhat fel.

Válasz: Közigazgatási szervet hatósági jogkörrel kizárólag *jogszabály* ruházhat fel.

Mit jelent a fogalom: Hatáskör átruházás tilalma?

A jogszabály által hatáskörrel felruházott közigazgatási szerv nem bízhat meg más szervet vagy személyt a hatáskörébe tartozó feladatok ellátásával.

A jogszabály-értelmezés milyen háromféle eredményre vezethet?

- kiterjesztő,
- helybenhagyó,
- megszorító

A közigazgatási szerv vagy személy cselekményeit milyen két csoportra oszthatjuk?

jogi hatású és nem jogi hatású (Reálcselekmény) cselekményekre

Határozza meg a fogalmat: Érdemi mérlegelés!

Az érdemi mérlegelés a tulajdonképpeni mérlegelés, amely a jogszabály hipotézisében illetve jogkövetkezményében biztosított alternatívák közötti választást jelenti.

Határozza meg a szankció fogalmát!

A szankció a jogérvényesítés eszköze. Hátrányos jogkövetkezmény, amelyet a jogalkotó és a szankciót alkalmazni jogosult szerv a jogi norma megsértőivel szemben helyez kilátásba és a jogalkalmazó alkalmazza, ha a jogi norma előírja, illetve szükséges. szentesítés, megerősítés, kikötés, büntetés, joghatás, jogkövetkezmény

Határozza meg a közigazgatási jogi szankció fogalmát!

A közigazgatási jogi szankció fogalmát a közigazgatási jog normáinak megsértése esetén erre reakcióként a közigazgatási szervek által közhatalom birtokában alkalmazott szankcióként határozhatjuk meg.

Sorolja fel a közigazgatási jogi szankció lényeges elemeit.

- Jogellenes magatartásra reagál;
- Hátrányt okoz;
- Kikényszeríthető közhatalommal;
- Közigazgatási szervek alkalmazzák;
- Megfelelő – szabályozott – eljárásban kerül alkalmazásra.

Melyek a szankció funkciói?

- prevenció (megelőzés)
- represszió (megtorló) v. nem represszív (jogszerű mg kikényszerítése; eltiltás; korrekció)
- reparáció (helyreállító)
- jogérvényesítés
- kártérítés

Melyek a szankció joghatásai (rendeltetése)?

- Kikényszerítő szankció
- Eltiltó szankció
- Korrekciós szankció
- Reparatív szankció
- Eredményt korrigáló szankció
- Represszív szankció

Sorolja fel a szankció által okozott hátrány fajtáit!

- vagyoni hátrány,
- személyi hátrány
- jogi hátrány

Mit jelent a jogellenes magatartás?

Aki a jogi normába vagy a jogi norma alkalmazásával kibocsátott aktusba foglalt kötelezettségének önként nem tesz eleget.

Osztályozza a közigazgatási jogi szankciókat azon az alapon, hogy milyen jogi normák megsértésére reagálnak!

anyagi jogi szankciók
eljárásjogi szankciók

Soroljon fel három/öt anyagi jogi szankciót!

ágazati bírság

felügyeleti bírság

kártérítés

igazgatási korlátozások (engedély visszavonás, működés felfüggesztés, tagsági viszony felfüggesztése, eltiltás tevékenység gyakorlástól, intézmény bezárása, jogok, kedvezmények elvesztése, biztos kinevezése szervehez)

Ismertesse az eljárásjogi szankció lényegét!

Az eljárási szankciókata közigazgatási jog alaki jogi normái szabályozzák.

A legtöbbet az Ákr. határozza meg.

Ezekkel az eljárásjogi szankciókkal próbálja meg rábírní a hatóság az ügyfelet és az eljárás egyéb résztvevőit kötelezettségeik teljesítésére a hatósági eljárásban.

Soroljon fel három/öt vagyoni szankciót!

- felügyeleti
- ágazati
- közttestület tagjára kiszabható bírság
- kártérítés
- kártalanítás
- Kttv.
- kártérítés
- eljárási bírság
- többletköltség megfizetettése

Soroljon fel három/öt személyi szankciót!

- megrovás
- figyelmeztetés
- személyes szabadság elvonása
- kötelezés
- Kttv. fegyelmi
- elővezettetés
- rendreutasítás
- kiutasítás
- kikényszerítés

Soroljon fel három/öt igazgatási korlátozást!

- engedély visszavonás
- működés felfüggesztés
- tagsági viszony felfüggesztése
- eltiltás tevékenység gyakorlástól
- intézmény bezárása
- jogok, kedvezmények elvesztése
- biztos kinevezése szervehez

Határozza meg a jogi felelősség fogalmát!

Folyamatos helytállás egy magatartásért vagy helyzetért

A jogi felelősség legáltalánosabban szankció kilátásba helyezését jelenti akkor, ha valaki neki félróható módon jogellenes magatartást tanúsít.

Sorolja fel a jogi felelősség típusait!

- objektiv (eredmény)
- szubjektív (vétkesség)

Mit jelent az objektív felelősség?

Elegendő a jogsértés elkövetése, illetve megállapítása. A jogsértés, más szóval jogellenes magatartás a felelősség beálltának egyik tényezője, annak objektív feltétele. A jogsértő magatartás objektíve megállapítható a jogi norma által előírt törvényi tényállás és a valóságban tanúsított, továbbá vizsgált magatartás, a történeti tényállás összehasonlításával. Más szóval, ha valaki megsért valamely – jogi norma által előírt – magatartásszabályt és ezt tényként – erre feljogosított szervek, szabályozott eljárásban – megállapítják, akkor megvalósul a jogellenes magatartás és ezzel a jogi felelősség objektív oldala.

Mit jelent a szubjektív felelősség?

A szubjektív feltétel az elkövető személyéhez szorosan kötődik, mindig egyénre szabottan állapítható meg. A jogsértés elkövetőjének tudati viszonya, illetve motivációja kétféle lehet: a szándékosság vagy a gondatlanság.

Melyek a szubjektív/vétkességi felelősség típusai?

A jogsértés elkövetőjének tudati viszonya, illetve motivációja kétféle lehet: a szándékosság vagy a gondatlanság.

Definiálja a szándékosságot és adja meg típusait!

Btk. Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

A szándékosság tudatos jogsértést jelent, amikor a jogsértő személy tudatában van annak, hogy cselekménye jogsértő és ennek káros következményei lehetnek. Abban az esetben, ha a jogsértés és annak következményei kifejezetten motiválják – nemhogy visszatartanak – a jogsértőt magatartásának elkövetése során, célzott cselekményről és egyenes szándékosságról beszélünk. Abban az esetben, ha a jogsértő személy tudatában van annak, hogy cselekménye jogsértő és annak milyen következményei lesznek, vagy lehetnek, de közömbös azok bekövetkezése iránt a szándékosság eshetőleges. Az eshetőleges szándékosság esetében az eredmény tehát nem motiválja a jogsértőt, aziránt közömbös, miközben tisztában van cselekményének jogsértő jellegével.

Definiálja a gondatlanságot és adja meg típusait!

Btk. Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

A gondatlanságnak is két alakzata van. Súlyos gondatlanság akkor áll fenn, ha a jogsértő személy tudja, ismeri jogsértő magatartásának következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában. Ezt nevezik tudatos gondatlanságnak is. A másik alakzat az enyhe gondatlanság vagy hanyagság. Jellemzője, hogy a jogsértő nem látja előre cselekményének következményeit, mégpedig azért, mert elmulasztotta a megfelelő gondosságot tanúsítani. Ebben az esetben, ha a jogsértő személy a számára kötelező, megfelelő gondossággal, körültekintéssel járt volna el, nem következtek volna be a nem kívánt következmények.

Sorolja fel a közigazgatási dolgozók felelősségi alakzatait!

- fegyelmi felelősség,
- anyagi felelősség vagy kárfelelősség,
- büntetőjogi felelősség,
- vezetői eredményfelelősség.
- etikai felelősség

Mit jelent a közigazgatási dolgozó fegyelmi felelőssége?

A fegyelmi felelősség a közzolgálati – a közigazgatásban a kormánytisztviselői – jogviszony tartalmát adó kötelezettségeikért való felelősség. A fegyelmi felelősség akkor áll be, ha a közigazgatási dolgozó jogsértést követ el, vagyis ha a jogviszonyából eredő kötelezettségét vétkezen megszegi.

Sorolja fel a fegyelmi büntetéseket, amelyek kiszabását fegyelmi felelősségre vonás kerete között a közigazgatási dolgozóval szemben a törvény lehetővé teszi!

- megrovás,
- az előmeneteli rendszerben a várakozási idő meghosszabbítása,
- az előmeneteli rendszerben visszavetés egy fizetési vagy besorolási fokozattal,
- címtől való megfosztás, vezetői megbízás visszavonása,
- hivatalvesztés.

Mit jelent a közigazgatási dolgozó kártérítési felelőssége?

A kártérítési felelősség akkor áll be, ha a tisztviselő kötelezettsége vétkezen megszegésével kárt okoz. A kárfelelősség körében találkozunk az objektív felelősséggel is. Ezekben az esetekben a felelősséget a jogsértés önmagában megalapozza, következésképpen a jogsértő vétkezségre tekintet nélkül felel. kárfelelősség sajátos esete, ha a közigazgatási dolgozó a munkavégzés során nem az őt alkalmazó közigazgatási szervnek okoz kárt, hanem harmadik személynek. Ez az úgynevezett harmadik személynek okozott kárért való felelősség.

Ismertesse a közigazgatás kártérítési felelősségét!

6:548. § [Felelősség közigazgatási jogkörben okozott kárért]

(1) Közigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslással, továbbá a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható.

(2) Közigazgatási jogkörben okozott kárért a közhatalmat gyakorló jogi személy tartozik felelősséggel. Ha a közhatalmi jogkör gyakorlója nem jogi személy, a kárért az a jogi személyiséggel rendelkező közigazgatási szerv tartozik felelősséggel, amelynek keretében az eljáró közigazgatási szerv működik.

A közigazgatás közhatalmi tevékenységének egyik sajátossága, hogy sok esetben a közigazgatás jogszerűen okozhat kárt. Legismertebb eset a kisajátítás, de ismertek egyéb tulajdonkorlátozások, mint például vezetékjog stb.

Mit jelent a közigazgatási vezetői eredményfelelősség?

A vezetői eredményfelelősség a vezetői tevékenységhez kapcsolódik. A vezetői felelősség létjogosultságát önálló felelősségi formaként annak tartalma és szankciórendszere alapozza meg, amennyiben eltér a nem vezető beosztású dolgozók felelősségétől. A vezető nem csak a maga tevékenységéért és a munkavégzésre irányadó kötelezettségeinek a teljesítéséért felelős. Kötelessége a rábízott szerv vagy szervezeti egység eredményes működését biztosítani. A vezetői eredményfelelősség további sajátossága, hogy ellentétben a jogi felelősség alakzataival, a felelősség beálltának a jogellenes magatartás nem feltétele, a vezető felelősségre vonása, például vezetői megbízásának visszavonása – nem jogszabálysértéshez kötött.

A vezetői eredményfelelősség egyik speciális megjelenési formájaként tekintenek a választott vezetők politikai felelősségére.

Mit jelent a közigazgatási dolgozók etikai felelőssége?

A közigazgatásban a dolgozókkal szemben érvényesülő további nem jogifelelősségi forma az úgynevezett etikai felelősség. Az etikai felelősség etikai vétség elkövetésekor áll be. Etikai vétséget követ el a közigazgatási dolgozó, ha megszegi az etikai szabályokat. Az etikai szabályok rendszere összetett. Elsősorban azokból a hivatásetikai alapelvekből és hivatásetikai részletszabályokból áll, amelyeket a Kormánytisztviselői Hivatásetikai Kódex foglal össze, de a 2011. évi CXCV. törvény is tartalmaz etikai szabályokat. Lényeges, hogy az etikai szabályok nem jogi normák: amennyiben a cselekmény jogszabályt, vagy abból eredő kötelezettséget sért, a jogi felelősségi valamely formája áll be. A közzolgálati etika jelentősége abban áll, hogy nagy számban mutathatók ki olyan közösségellenes közéleti anomáliák és torzulások, amelyek tételesen jogi szabályt nem sértenek, de nem kívánatosak a közigazgatásban.

Budapest, 2019. március 5.

Dr. habil. Boros Anita
intézetvezető